

I. DISPOSICIÓN XERAIS

XEFATURA DO ESTADO

4288 *Lei 3/2011, do 4 de marzo, pola que se regula a sociedade cooperativa europea con domicilio en España.*

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei:

PREÁMBULO

I

O Estatuto da sociedade cooperativa europea (SCE) comprende o Regulamento (CE) número 1435/2003 do Consello, do 22 de xullo de 2003, que regula aspectos societarios e a Directiva 2003/72/CE do Consello, do 22 de xullo de 2003, que recolle a implicación dos traballadores na sociedade cooperativa europea, a cal regula os dereitos de información, consulta ou participación dos traballadores nela. Ambos os textos foron publicados no «Diario Oficial de la Unión Europea» do 18 de agosto de 2003.

A Directiva 2003/72/CE foi trasposta ao noso dereito interno mediante a Lei 31/2006, do 18 de outubro, sobre implicación dos traballadores nas sociedades anónimas e cooperativas europeas. O Regulamento (CE) número 1435/2003 supuxo por primeira vez normativa propia en materia de cooperativas no ámbito da Unión Europea, coa creación dunha lexislación específica europea na área do dereito de sociedades. Trátase, polo tanto, dun novo instrumento normativo europeo regulador do réxime xurídico das cooperativas de ámbito europeo que permite a intensificación das actividades transnacionais ás sociedades cooperativas, utilizando para iso os instrumentos que corresponden ás súas características especiais.

Aínda que a aplicación dun regulamento comunitario é directa, o Regulamento 1435/2003 remite en varios aspectos ao desenvolvemento do Estado membro en relación coa súa lexislación aplicable. De conformidade co artigo 78 do regulamento citado, cada Estado membro debe adoptar as disposicións de execución adecuadas para garantir a súa aplicación efectiva, designando as autoridades competentes oportunas. Neste sentido, a constitución dunha sociedade cooperativa europea requirirá da regulación e adaptación de elementos tales como o réxime da SCE de conformidade coa lexislación española, regularización, inscrición e publicación de actos, traslado, oposición, fusión, transformación e disolución da SCE con domicilio en España. Polo tanto, esta lei supón cumprir un mandato comunitario e pechar definitivamente o bloque legal de regulación da sociedade cooperativa europea con domicilio en España. Con esta norma propíciase a dotación eficaz dun instrumento no ámbito do dereito de sociedades que permitirá mellorar a situación económica e social no conxunto da Unión Europea, reducindo obstáculos do mercado interior e potenciando o desenvolvemento entre rexións e Estados membros a través da fórmula xurídica cooperativa, sen necesidade de crear outras sociedades mercantís para desenvolver nunha soa estrutura xurídica cooperativa actividades transfronteirizas.

A SCE ten como obxectivo principal a satisfacción das necesidades dos seus socios e o desenvolvemento das súas actividades económicas ou sociais respectando os principios cooperativos de participación democrática e a distribución equitativa do beneficio neto e sen obstáculos á libre adhesión. A Lei pola cal se regula a sociedade cooperativa europea en España beneficiará, sen dúbida, a contribución á extensión do Estatuto da SCE en prol

do respecto da igualdade de condicións da competencia e de desenvolvemento económico que persegue a Unión Europea, por canto deste modo se dotan as cooperativas, entidades comunmente recoñecidas en todos os Estados membros, dos instrumentos xurídicos adecuados que permiten facilitar o desenvolvemento das súas actividades transnacionais.

O obxectivo principal da lei é permitir *de iure* a constitución da SCE en España. Por este motivo, desde a aprobación do regulamento comunitario fóronse efectuando diferentes análises do desenvolvemento en España dos aspectos diferidos por tal regulamento, e que fundamentalmente residen na determinación da lexislación aplicable e o rexistro competente en todos os actos da SCE. Para tal efecto, en todo o proceso de elaboración da norma consultáronse os ministerios con competencias en relación con esta materia e as comunidades autónomas a través da Conferencia Sectorial de Emprego e Asuntos Laborais. Ademais, remitiuse a proposta ao sector cooperativo, a través da Confederación Empresarial Española de Economía Social (CEPES), que deu a súa conformidade ao texto. A norma tamén recibiu o informe positivo do Consello para o Fomento da Economía Social. Finalmente, o Consello de Estado emitiu o ditame preceptivo, cuxas observacións se tiveron en conta no articulado da norma.

A raíz das observacións formuladas polos distintos departamentos ministeriais e polas comunidades autónomas, elaborouse un texto normativo que responde á conciliación da estrutura lexislativa específica cooperativa de España, con competencias en materia de cooperativas asumidas polas comunidades autónomas e polo Estado, mantendo a principalidade da actividade cooperativa como criterio que emana da lexislación cooperativa específica española na determinación da lexislación aplicable que pode ser, ben a lexislación estatal, ou ben a autonómica correspondente. Ademais, incorporouse ao texto a necesidade clara de cooperación e colaboración nas operacións de traslado, fusión, transformación entre o Rexistro Mercantil, que é o competente na inscrición segundo a norma comunitaria, e os rexistros de cooperativas competentes. Tamén se adecua o réxime monista e dualista que prevé a SCE.

II

A lei consta de vinte artigos, encadrados en catro capítulos, máis unha disposición adicional, e tres disposicións derradeiras.

O capítulo I recolle as disposicións xerais que determinan a lexislación aplicable e réxime da SCE, os supostos de regularización, o rexistro competente en materia de inscrición e publicación de actos e as regras de traslado da sociedade cooperativa europea e oposición a este, con cautelas concretas en materia de coordinación entre o Rexistro Mercantil Central e os rexistros de cooperativas competentes, xa sexa o estatal ou o correspondente autonómico.

O capítulo II establece as peculiaridades específicas da lexislación cooperativa en relación cos actos de fusión e transformación, que tamén contén medidas concretas de coordinación entre rexistros.

O capítulo III dispón que a sociedade cooperativa europea que se domicilie en España poderá optar por un sistema de administración monista ou dual, e farao constar nos seus estatutos. Por esta razón, prevese o desenvolvemento do sistema dual, por canto non é o propio da lexislación española.

O capítulo IV regula o órgano competente para a disolución da SCE fixada polo regulamento.

Na disposición adicional única prevese a modificación do Regulamento do Rexistro Mercantil para adecualo ao contido desta lei.

Pola súa parte, a disposición derradeira primeira determina o título competencial desta norma, que é o establecido no artigo 149.1.6.^a da Constitución, que lle atribúe ao Estado a competencia exclusiva en materia de lexislación mercantil.

A disposición derradeira segunda habilita o Goberno para ditar as disposicións de aplicación e desenvolvemento necesarias.

Por último, a disposición derradeira terceira prevé unha *vacatio legis* dun mes, prazo que se considera adecuado para a súa entrada en vigor.

CAPÍTULO I

Disposicións xerais*Artigo 1. Réxime da sociedade cooperativa europea.*

1. Considérase sociedade cooperativa europea (SCE) domiciliada en España aquela cuxa administración central e domicilio social estean dentro do territorio español. A sociedade cooperativa europea deberá fixar o seu domicilio en España cando a súa administración central estea dentro do territorio español.

2. A sociedade cooperativa europea (SCE) domiciliada en España rexerese polo establecido no Regulamento (CE) núm. 1435/2003 do Consello, do 22 de xullo de 2003, polas disposicións desta lei e pola Lei de cooperativas aplicable en función do lugar onde realice principalmente a actividade cooperativizada nos aspectos non regulados polo citado regulamento, así como pola Lei 31/2006, do 18 de outubro, sobre implicación dos traballadores nas sociedades anónimas e cooperativas europeas.

Artigo 2. Regularización da sociedade cooperativa europea.

1. Cando unha sociedade cooperativa europea domiciliada en España deixe de ter a súa administración central en España deberá regularizar a súa situación no prazo dun ano, ben restablecendo a súa administración central en España, ben trasladando o seu domicilio social ao Estado membro en que teña a súa administración central.

2. As sociedades cooperativas europeas, que se encontren no suposto descrito no número anterior, que non regularicen a súa situación no prazo dun ano, deberanse disolver conforme o réxime xeral previsto na lexislación de cooperativas que sexa de aplicación, e o Goberno ou o órgano que determine a Comunidade Autónoma competente poderá designar a persoa que se encargue de intervir e presidir a liquidación e de velar polo cumprimento das leis e dos seus estatutos sociais.

Artigo 3. Inscrición e publicación dos actos relativos á sociedade cooperativa europea.

1. A sociedade cooperativa europea inscribírase no Rexistro Mercantil que corresponda ao seu domicilio en España.

2. No Rexistro Mercantil depositárase o proxecto de constitución dunha sociedade cooperativa europea que vaia ter o seu domicilio en España.

3. A constitución e demais actos inscribíbles dunha sociedade cooperativa europea que teña o seu domicilio en España inscribíranse no Rexistro Mercantil conforme o disposto para as sociedades anónimas. Os actos e datos dunha sociedade cooperativa europea con domicilio en España deberanse facer públicos nos casos e forma previstos nas disposicións xerais aplicables ás sociedades anónimas.

4. Non se poderá inscribir no Rexistro Mercantil unha sociedade cooperativa europea que vaia ter o seu domicilio en España, cuxa denominación sexa idéntica á doutra sociedade española preexistente.

5. O Rexistro Mercantil Central será o órgano competente para expedir as certificacións negativas de denominación das sociedades cooperativas europeas tras comprobar que non existe unha sociedade cooperativa con idéntica denominación no Rexistro Estatal de Cooperativas e nos rexistros autonómicos correspondentes, os cales estarán coordinados con aquel.

Artigo 4. Traslado do domicilio a outro Estado membro.

1. No caso de que unha sociedade cooperativa europea con domicilio en España acorde o seu traslado a outro Estado membro da Unión Europea:

a) Os socios que voten en contra do acordo de cambio de domicilio poderanse separar da sociedade nos termos previstos no artigo 7.5 do Regulamento (CE) 1435/2003.

b) Os acredores cuxo crédito nacesse antes da data de publicación do proxecto de traslado do domicilio social a outro Estado membro terán o dereito de se opor ao traslado no prazo de dous meses desde a publicación do proxecto, e non se poderá levar a efecto o traslado ata que os créditos queden suficientemente garantidos ou satisfeitos.

2. O rexistrador mercantil do domicilio social, á vista dos datos existentes no rexistro e na escritura pública de traslado do domicilio social presentada, certificará o cumprimento dos actos e trámites que debe realizar a sociedade antes do traslado.

Artigo 5. *Oposición ao traslado do domicilio a outro Estado membro.*

1. O traslado de domicilio dunha sociedade cooperativa europea rexistrada en territorio español a outro Estado membro que supoña un cambio da lexislación aplicable non producirá efecto se o Goberno, por proposta dos ministerios de Xustiza e de Traballo e Inmigración, ou do órgano que determine a comunidade autónoma competente, en función da lexislación aplicable, se opón por razóns de interese público.

Cando a sociedade cooperativa europea estea sometida á supervisión dunha autoridade de vixilancia, a oposición poderá formulala tamén esa autoridade.

2. Unha vez que teña por efectuado o depósito, o rexistrador mercantil, no prazo de cinco días, comunicará aos órganos citados no número anterior e, de ser o caso, á autoridade de vixilancia correspondente, a presentación do proxecto de traslado de domicilio dunha sociedade cooperativa europea.

3. O acordo de oposición ao traslado de domicilio deberase formular dentro do prazo dos dous meses seguintes á publicación do proxecto de traslado de domicilio. O acordo poderá ser impugnado ante a autoridade xudicial competente.

CAPÍTULO II

Constitución por fusión e transformación

Artigo 6. *Nomeamento de experto ou expertos independentes que deben informar sobre o proxecto de fusión.*

1. No suposto de que unha ou máis sociedades cooperativas españolas participen na fusión ou cando a sociedade cooperativa europea vaia fixar o seu domicilio en España, un ou varios expertos independentes deberán examinar o proxecto de fusión e establecer un informe escrito destinado aos socios, segundo o previsto no artigo 26 do Regulamento (CE) 1435/2003.

2. O rexistrador mercantil será a autoridade competente para, logo de petición conxunta das sociedades que se fusionan, designar un ou varios expertos independentes a que se fai referencia no número anterior.

Artigo 7. *Dereito de separación dos socios en caso de fusión.*

Os socios das sociedades cooperativas españolas que voten en contra do acordo dunha fusión que implique a constitución dunha sociedade cooperativa europea domiciliada noutro Estado membro poderanse separar da sociedade conforme o disposto na lexislación de cooperativas aplicable. Igual dereito terán os socios dunha sociedade cooperativa española que sexa absorbida por unha sociedade cooperativa europea domiciliada noutro Estado membro.

Artigo 8. *Certificación relativa á sociedade que se fusiona.*

1. As cooperativas españolas participantes na fusión, unha vez outorgada a escritura pública de fusión, e con anterioridade á súa presentación no Rexistro Mercantil, deberán presentala ao Rexistro de Cooperativas en que estean inscritas, co fin de que este informe o Rexistro Mercantil, no prazo de quince días, sobre a inexistencia de obstáculos para a

fusión, e o Rexistro de Cooperativas correspondente proceda, de ser o caso, ao peche provisional da folla rexistral.

2. O rexistrador mercantil do domicilio social, á vista dos datos existentes no rexistro e na escritura pública de fusión presentada, certificará o cumprimento por parte da sociedade cooperativa española que se fusiona de todos os actos e trámites previos á fusión.

Artigo 9. Inscripción da sociedade resultante da fusión.

1. No caso de que a sociedade cooperativa europea resultante da fusión fixe o seu domicilio en España, o rexistrador mercantil controlará a existencia dos certificados das autoridades competentes dos países en que tiñan o seu domicilio as sociedades cooperativas estranxeiras participantes na fusión e a legalidade do procedemento en canto á realización da fusión e á constitución da sociedade cooperativa europea.

2. Unha vez practicada a inscrición da fusión, o Rexistro Mercantil comunicarllela aos rexistros de cooperativas correspondentes onde se encontren inscritas as cooperativas domiciliadas no territorio español que participasen no proceso de fusión para que procedan á súa cancelación.

Artigo 10. Transformación dunha sociedade cooperativa existente en sociedade cooperativa europea.

1. No caso de constitución dunha sociedade cooperativa europea mediante a transformación dunha sociedade cooperativa española, os seus administradores redactarán un proxecto de transformación de acordo co previsto no Regulamento (CE) n.º 1435/2003 e un informe en que se explicarán e xustificarán os aspectos xurídicos e económicos da transformación e se indicarán as consecuencias que suporá para os socios e para os traballadores a adopción da forma de sociedade cooperativa europea. O proxecto de transformación será depositado no Rexistro Mercantil e publicárase conforme o establecido no artigo 471 do Real decreto lexislativo 1/2010, do 2 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de sociedades de capital.

2. Unha vez outorgada a escritura pública de transformación, a cooperativa española que se transforme deberá presentala ao Rexistro de Cooperativas en que se encuentre inscrita co fin de que este informe o Rexistro Mercantil sobre a inexistencia de obstáculos para a transformación, e o Rexistro de Sociedades Cooperativas correspondente proceda, de ser o caso, ao peche provisional da folla rexistral.

3. Unha vez practicada a inscrición da transformación, o Rexistro Mercantil comunicarllela ao Rexistro de Cooperativas correspondente onde se encuentre inscrita a cooperativa domiciliada no territorio español que se transformase para que proceda á súa cancelación.

CAPÍTULO III

Dos órganos sociais

Sección 1.ª Sistemas de administración

Artigo 11. Réxime aplicable aos sistemas de administración.

1. A administración da sociedade cooperativa europea domiciliada en España réxese polo establecido no Regulamento (CE) 1435/2003, polas disposicións desta lei, pola Lei de cooperativas aplicable en función do lugar onde realice principalmente a actividade cooperativizada, así como pola Lei 31/2006, do 18 de outubro, sobre implicación dos traballadores nas sociedades anónimas e nas cooperativas europeas, todo isto nos aspectos non regulados polo citado regulamento.

2. A sociedade cooperativa europea que se domicilie en España poderá optar por un sistema de administración monista ou dual, e farao constar nos seus estatutos.

Artigo 12. *Responsabilidade dos membros dos órganos de administración.*

As disposicións sobre responsabilidade previstas para os administradores de sociedades anónimas aplicaranse aos membros dos órganos de administración, de dirección e do consello de control no ámbito das súas respectivas funcións.

Sección 2.ª Sistema monista

Artigo 13. *Sistema monista.*

En caso de que se opte por un sistema monista, existirá un órgano de administración, que será o consello reitor da cooperativa ou o órgano de goberno correspondente, segundo a lexislación aplicable.

Sección 3.ª Sistema dual

Artigo 14. *Órganos do sistema dual.*

En caso de que se opte por un sistema de administración dual, existirá unha dirección e un consello de control.

Artigo 15. *Facultades da dirección.*

1. A xestión e a representación da sociedade corresponden á dirección.
2. Calquera limitación ás facultades dos directores das sociedades cooperativas europeas, aínda que estea inscrita no rexistro, será ineficaz fronte a terceiros.
3. A titularidade e o ámbito do poder de representación dos directores rexeranse conforme o disposto para os conselleiros na lexislación de cooperativas que lles sexa de aplicación.

Artigo 16. *Modos de organizar a dirección.*

1. A xestión poderáselles confiar, conforme dispoñan os estatutos, a un só director, a varios directores que actúen solidaria ou conxuntamente ou a un consello de dirección. Cando a xestión se confíe conxuntamente a máis de dúas persoas, estas constituirán o consello de dirección. Os estatutos da sociedade cooperativa, cando non determinen o número concreto, establecerán o número máximo e o mínimo, e as regras para a súa determinación.
2. Salvo o disposto no Regulamento (CE) 1435/2003, a organización, o funcionamento e o réxime de adopción de acordos do consello de dirección rexeranse polo establecido nos estatutos sociais e, no seu defecto, polo previsto na lexislación de cooperativas que lles sexa de aplicación para o consello reitor das sociedades cooperativas.

Artigo 17. *Límite á cobertura de vacante na dirección por un membro do consello de control.*

A duración do nomeamento dun membro do consello de control para cubrir unha vacante da dirección, conforme o artigo 37.3 do Regulamento (CE) 1435/2003, non será superior ao ano.

Artigo 18. *Consello de control.*

1. Será de aplicación ao consello de control o previsto na lexislación de cooperativas correspondente para o funcionamento do consello reitor das sociedades cooperativas en canto non contradiga o disposto no Regulamento (CE) 1435/2003.
2. Os membros do consello de control serán nomeados e revogados pola asemblea xeral, sen prexuízo do disposto no Regulamento (CE) 1435/2003 e na Lei 31/2006, do 18

de outubro, sobre implicación dos traballadores nas sociedades anónimas e nas cooperativas europeas.

3. A representación da sociedade fronte aos membros da dirección corresponde ao consello de control.

4. O consello de control, cando o coide conveniente, poderá convocar os membros da dirección para que asistan ás súas reunións con voz pero sen voto.

Artigo 19. *Operacións sometidas a autorización previa do consello de control.*

O consello de control poderá acordar que determinadas operacións da dirección se sometan á súa autorización previa. A falta de autorización previa será inoponible aos terceiros, salvo que a sociedade cooperativa probe que o terceiro actuou en fraude ou con mala fe en prexuízo da sociedade.

CAPÍTULO IV

Da disolución

Artigo 20. *Disolución por resolución xudicial.*

A autoridade competente para declarar a disolución nos supostos previstos no número 1 do artigo 73 do Regulamento (CE) 1435/2003 será o xuíz do Mercantil do domicilio social da sociedade cooperativa europea.

Disposición adicional única. *Adaptación do Regulamento do Rexistro Mercantil.*

O Goberno, no prazo dun ano, procederá a realizar as modificacións que sexan necesarias co obxecto de proceder á adecuación do Regulamento do Rexistro Mercantil ao contido desta lei.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Esta lei dítase ao abeiro da competencia exclusiva que o artigo 149.1.6.^a da Constitución lle atribúe ao Estado en materia de lexislación mercantil, sen prexuízo das competencias en materia de cooperativas das comunidades autónomas.

Disposición derradeira segunda. *Habilitación ao Goberno.*

Facúltase o Goberno para ditar cantas disposicións sexan necesarias para a aplicación e desenvolvemento desta lei no ámbito das súas competencias.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Esta lei entrará en vigor ao mes da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumbran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 4 de marzo de 2011.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO